

Název práce: Kvalita života pacientů s odléčenou ALL
-ovlivňuje onemocnění ALL osobnost, výskyt depresivity a vztahy v rodině pacientů?

Autor: Jana Volejníková (jana.volejnikova@email.cz)
Lucia Longauerová (yna@centrum.sk)

Školitel: prof. MUDr. V.Mihál, CSc.¹, doc. MUDr. Jiřina Zapletalová¹, Ph.D., PhDr. Radko Obereigner²
¹Dětská klinika LF UP a FN Olomouc, ²Oddělení klinické psychologie FN Olomouc

Úvod: Akutní lymfatická leukémie je nejčastější formou leukémie dětského věku a jedním z nejčastějších maligních onemocnění u dětí. Lze usoudit, že závažnost této choroby, dlouhá doba hospitalizace, přerušení školní docházky, omezení kontaktu s vrstevníky a některými členy rodiny a v neposlední řadě nežádoucí účinky razantní terapie cytostatiky a kortikoidy ovlivňují psychický stav pacientů a členů jejich rodin.

Cíl: Zjištění, zda i v delším časovém úseku od vyléčení (**doplňt median časového úseku**) existují rozdíly mezi skupinou bývalých pacientů a

mezi populací zdravých jedinců odpovídajícího věku v profilu osobnosti charakterizovaném čtrnácti základními osobnostními rysy, v míře depresivity a v uspořádání rodinných vztahů co do koheze (soudržnosti) a hierarchie rodiny a využití získaných poznatků v event. další psychologické péči o pacienty a jejich rodiny.

Metoda: Vyšetřili jsme soubor 34 pacientů, 16 dívek a 18 chlapců ve věkovém rozmezí 12 až 27 let a 10 rodinných příslušníků (matky) následujícími metodami:

HSPQ- standardizovaný osobnostní dotazník se 140 položkami,, zachycující 16 osobnostních faktorů, které jsou indikátory relativně stálých vlastností osobnosti - bezprostřednost, inteligence, citová stálost, vznětlivost, průbojnost, sklíčenost, zodpovědnost, smělost, citová choulostivost, individualistická zdrženlivost a sebedůvěra.

BDI – sebezpozovovací škála depresivity, zaměřuje se na pět základních oblastí - špatná nálada, interpersonální potíže, nevykonnost, anhedonie, snížené sebehodnocení.

TRSY (Test rodinného systému) - zachycuje dimenze rodinné koheze, hierarchie a flexibility, jde o experimentální verzi testu, náš projekt byl pilotní a přispěl k ověřování metody ve spolupráci s Katedrou psychologie FF UP.

Výsledky: 1) Neprokázali jsme statisticky významné rozdíly v osobnostním profilu skupiny bývalých pacientů oproti standardizačnímu vzorku populace, mírně vyšší skóre ve faktorech Bezprostřednost a Smělost u skupiny pacientů nebylo potvrzeno jako statisticky signifikantní.

2) Nebyl prokázán významný rozdíl ve výskytu depresivní symptomatiky oproti normativnímu souboru, a to ani ve skupině bývalých pacientů, ani ve skupině jejich rodičů. Nebyla nalezena korelace ve výskytu depresivity uvnitř jednotlivých rodin. Při kvalitativním hodnocení bylo zjištěno, že skóre tří pacientů je zvýšené (dle dotazníku se nachází v pásmu středně těžké deprese). Při následném rozhovoru s psychologem bylo zjištěno, že jde jen o aktuální reaktivní stav.

3) Podařilo se získat cenné výsledky týkající se rodinné koheze a hierarchie v době onemocnění, byl potvrzen posun ve vztahové struktuře rodiny, patrný více u dětí než u jejich rodičů (dětí méně často vnímaly vztahovou strukturu rodiny během nemoci jako vyváženou - ve 31 %, zatímco matky ve 48 %).

Závěr: akutní lymfoblastická leukémie neovlivňuje v dlouhodobém horizontu osobnostní vývoj a nevede k vyššímu výskytu deprese. Třem pacientům s vyšším výskytem depresivní symptomatiky byla nabídnuta další spolupráce s klinickým psychologem. Pobyt v nemocnici výrazně zasahuje do fungování rodiny, situace je náročná obzvláště pro děti, u nichž jsou menší adaptační mechanismy. Po zvládnutí a vyléčení onemocnění se rodinná situace vrací do normálního stavu.